

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 146/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská správcovská a reštrukturalizačná, k. s., Horná 23, Banská Bystrica, správca úpadcu SLOVAKIA STEEL MILLS, a. s. v konkurze, Priemyselná 720, Strážske, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária Michal Polák - advocati s. r. o., Panenská 24, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Polák, vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 CoKR 28/2017 z 31. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská správcovská a reštrukturalizačná, k. s., odmieta pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2018 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská správcovská

a reštrukturalizačná, k. s., Horná 23, Banská Bystrica (ďalej len „sťažovateľka“), správkyňa úpadcu SLOVAKIA STEEL MILLS, a. s. v konkurze, Priemyselná 720, Strážske, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 CoKR 28/2017 z 31. októbra 2017 (ďalej len „namietaný rozsudok krajského súdu“).

2. Sťažovateľka uviedla, že *«napádané rozhodnutie je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci, vyústiaci až do popretia účelu ako aj významu rozhodujúcej právnej normy. Za rozhodujúcu právnu otázku v predmetnej veci možno považovať otázku aplikácie ust. § 59a ods. 1 tretej vety zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj len ako „Obchodný zákonník“).*

... Sťažovateľ už vo svojom odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie normu obsiahnutú v ust. § 59a Obchodného zákonníka nesprávne interpretoval, v dôsledku čoho danú vec nesprávne právne posúdil, keď konštatoval, že ust. § 59a Obchodného zákonníka určuje lehotu na uloženie zmlúv a znaleckých posudkov do zbierky listín, ktorá sa končí okamihom zápisu do osobitnej evidencie, v prípade kúpnych zmlúv, ktorými sa prevádza vlastnícke právo k nehnuteľnostiam okamihom vydania rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, preto keďže (a) k uloženiu Kúpnych zmlúv a znaleckého posudku do zbierky listín v rámci tejto lehoty nedošlo, ako aj z dôvodu, že (b) Znalecký posudok nebol vyhotovený v čase podpisu Kúpnych zmlúv, Kúpne zmluvy nemohli nadobudnúť účinnosť.

Podľa názoru Sťažovateľa nie na účinnosť Kúpnych zmlúv, ale na nadobudnutie vecnoprávných účinkov týchto zmlúv je potrebný zápis do katastra nehnuteľností (ako osobitnej evidencie). Do katastra nehnuteľností sa vkladom zapisujú (predovšetkým) vecné práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv, ktoré (práva) týmto okamihom vznikajú, menia sa alebo zanikajú, a to s účinnosťou ku dňu právoplatnosti rozhodnutia príslušného okresného úradu, katastrálneho odboru (správy katastra) o povolení vkladu. Potom, keďže (a) z dikcie ust. § 59a ods. 1 Obchodného zákonníka nevyplýva pre uloženie Kúpnych zmlúv a

Znaleckého posudku do zbierky listín žiadna lehota a pre prijatie meritórneho rozhodnutia je pre súd v zmysle ust. § 217 ods. 1 CSP určujúci stav v čase jeho vyhlásenia, (b) s prihliadnutím na to, že k uloženiu Kúpnych zmlúv, ako aj Znaleckého posudku došlo (síce dodatočne, no ešte) pred prijatím uznesenia, ktorým súd vyhlásil dokazovanie za skončené, Kúpne zmluvy, ktorých účinky smerovali k prevodu Pozemkov, nie je možné považovať za právne neúčinné.

Sťažovateľ je toho názoru, že všeobecné súdy ústavne nekonformným spôsobom uprednostnili záujem Žalobcu pred záujmom Sťažovateľa na riadnom a čo najefektívnejšom speňažení Pozemkov, čo však v okolnostiach súdnej veci znamená akceptovanie formalistického výkladu právnej normy a poskytnutie ochrany subjektu, ktorého konanie možno pri iniciovaní súdneho konania o vylúčenie Pozemkov zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa ČEB označiť za (minimálne) špekulatívne, a to predovšetkým v kontexte času, ktorý uplynul od uzavretia Kúpnych zmlúv po podanie vylučovacej žaloby (takmer 7 rokov). Sťažovateľ v tomto smere preto konštatuje, že výklad právnej normy, na základe ktorého sa prizná právna ochrana zneužitiu práva (podaním vylučovacej žaloby), je ústavne nekonformný.

... Z týchto dôvodov Sťažovateľ považuje výklad ust. 59a ods. 1 tretej vety Obchodného zákonníka uskutočnený súdom prvej Inštalácie a akceptovaný Odvolacím súdom za svojvoľný, popierajúci účel a zmysel tohto zákonného ustanovenia.»

3. Podľa názoru sťažovateľky „Napádané rozhodnutie nie je odôvodnené vôbec, nakoľko Odvolací súd v ňom len konštatuje, že sa stotožnil s odôvodnením Rozsudku a konštatoval správnosť dôvodov Rozsudku, a teda Rozsudok potvrdil ako vecne správny. Aj napriek tomu, že Odvolací súd vychádzal z pravidla vyjadreného v ust. § 387 ods. 2 CSP a obmedzil sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov Rozsudku, aj pri potvrdzovaní rozhodnutia súdu prvej inštalácie sa odvolací súd totiž podľa ustálenej judikatúry ako aj názorov procesualistickej doktríny nevyhnutne musí vysporiadať so všetkými právnymi a skutkovými námietkami strany sporu vyjadrenými v odvolaní, ktoré je z hľadiska samotnej podstaty prejednávanej veci možné považovať za rozhodujúce alebo inak povedané tie, ktoré by za predpokladu ich validity bez ďalšieho samé o sebe alebo v spojení sinými dôvodmi spôsobili alebo aspoň mohli spôsobiť úspech odvolateľa v spore. Odvolací súd sa

vôbec nezaoberal ani čiastočným zdôvodnením objasňujúcim Sťažovateľovi, prečo považuje právne posúdenie veci súdom prvej inštancie za správne a ani tým, že Rozsudok je argumentačne nedôsledný a nepresvedčivý, popierajúci zmysel a význam aplikovaných noriem.“.

Sťažovateľka zároveň uviedla na strane 7 a 8 sťažnosti, v čom vidí pochybenia krajského súdu. Tieto pochybenia krajského súdu už ústavný súd necituje, pretože sú sťažovateľke známe.

Sťažovateľka sa teda domnieva, že „z hľadiska posúdenia naplnenia ústavných požiadaviek na odôvodnenie rozhodnutí je podstatné, že uvedené námietky sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť Rozsudku... Sťažovateľ je presvedčený, že jeho námietky nie sú zjavne nedôvodnými v tom zmysle, že by takéto posúdenie bolo triviálne, prípadne by záver o ich nedôvodnosti bolo možné z hľadiska doktríny či ustálené rozhodovacej činnosti súdov považovať za jednoznačný... Tým, že sa Odvolací súd nevyporiadal s relevantnými argumentmi Sťažovateľa, nesplnil požiadavku náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia... Napádané rozhodnutie sa javí ako tendenčné, svojvoľne vyznievajúce v prospech Žalobcu... Z odôvodnenia Napádaného rozhodnutia je tiež zrejmé, že Odvolací súd sa nevysporiadal ani s judikatúrou, na ktorú Sťažovateľ poukázal.“.

4. Sťažovateľka v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej v bode 1 označených práv namietaným rozsudkom krajského súdu, zruší namietaný rozsudok krajského súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie. Okrem toho sa domáha aj priznania náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 390,48 €.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

12. Ústavný súd preskúmal pri predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

14. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

15. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľky poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobná zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porovnaj I. ÚS 420/2016). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porovnaj I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

16. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v danom prípade sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu disponovala účinným prostriedkom nápravy, pretože podľa názoru ústavného súdu v rozsahu nosných dôvodov (nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu, porušenie dispozičnej zásady) uvádzaných v sťažnosti mala možnosť podať dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

17. V prípade, ak sťažovateľka nesúhlasila s vecnoprávnym názorom krajského súdu, mala možnosť podať dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 CSP, v ktorom je premietnutý princíp

uvedený v čl. 2 ods. 2 CSP. Ide o princíp právnej istoty, ktorý je definovaný ako stav, v ktorom každý môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (Najvyšší súd Slovenskej republiky, ústavný súd, Európsky súd pre ľudské práva, Súdny dvor Európskej únie). Zároveň len dovolací súd rozhoduje o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP.

18. Ústavou daná právomoc ústavného súdu neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovaciú činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je táto založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 420 písm. f), resp. § 421 ods. 1 CSP. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľka ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľke dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Aj podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľka mohla domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

19. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno preto nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a tú možnosť sťažovateľka v tomto prípade podľa názoru ústavného súdu mala.

20. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale odmietol ju ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

21. Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2018